

33608

kat.komp.

Mog. St. Dr.

P

Jwański Nicolai Mercurius in fabula rerum, Chri-
stus Salvator.

1733

Lee R
N. 446

POËTAE POLON.

~~N.~~

N

I

C

S

L

V
T

MERCVRIUS

In Fabula

V E R U S,

CHRISTUS

SALVATOR.

Scenico Apparatu

Per

Illustrissimam Scholæ Grammatices

J U V E N T U T E M

Spectante Magnorum Hospitum,

Frequentia,

In Classibus Novodvorscianis

DEMONSTRATUS.

Anno Domini 1733. Die 31. Martij.

V. C R A C O V I Æ
TYPIS UNIVERSITATIS.

712
I N S T E M M A
Celfissimæ Domûs
LUBOMIRSCIORUM

BIBLIOTHECA
VNI. IAGELL.
GRACOVENSIS

33.608. III

Altis cur SRZENIAWA fluit Cælestibus oris,
In terras FLUVIUS, provehit iste Deos.
Hoc FLUMEN Patriæ pretiosas volvit arenas,
Quo nec PACTOLUS, ditior ipse manet.

Celfissimis Illustrissimis
Et Excellentissimis Dominis
D. STANISLAO
&
JOSEPHO
COMITIBUS *In WISNICZ & JAROSLAW*
LUBOMIRSCIIS
S. R. IMP. PRINCIPIBUS
PALATINIDIS SANDOMIRIENSIBVS,
SANDECENSI &c. IAORLICENSI &c.
CAPITANEIS.
Dominis ac Mæcenatibus
Gratiosissimis.

D*Arcite Cracij Archibycæi maximi Ascanij, au-
gusta Lechicæ ornamenta gentis, quod Ve-
stæ ad magna natæ indoli pridem domesti-
cum, nunc Scenicis involutum umbris offeram.*
MERCVRIVM PRINCIPES
Celfissimi. Non novum quippè est in
Celfissima LVBOMIRSCIORVM Domo tot
facundos pro Patria, Ecclesia, & bono publico inveniri Tullios,
tot magnanimos Martem spirantes reperiri Heròas, quos si ad
calculum

714
 calculum revocare velis, pagina in Diphtheram abeat necesse, non
 tamen ex omni tantorum Nominum, aut rectefactorum amplitudi-
 nem comprehendet. Cognatus Superis Celsissimus **SRZE-**
NIAVA est, solos nonnisi Joves, Palinuros, aut Dijs pro-
 ximos Æsonides patitur, qui per maximas tempestates pretiosum
 aureæ libertatis vellus ad felix bonæ spei promontorium deferre
 norunt. Vidit Orbis & adoravit **LVBOMIRSCIOS**
 Togâ sagoq̃ potentes, ad metum & pericula immobiles, sensere
 Moschi cladis Authores suæ. Erubuit cum matutina aurora in-
 solentis fortunæ confusus indulgentiæ Oriens, qui licet ad cudenda
 in perniciem nostram arma, Æthneum provocaverat Fabrum, Cy-
 clopas & Steropes in ministerium sine respiro admo-verat, minimè
 tamen bellicosas terruit animas, ad belli turbines, & tubarum
 clangores impavidas, imo his ipsis quæ paraverat confossus telis.
 Obstupuit Sveticus jubâ crissatâ Leo tantam Mavortiorum pe-
 ctorum magnitudinem, didicitq̃ generosas Polonorum mentes in aci-
 em Gradii non provocari frustra, ni ex cæsis militum cadaveri-
 bus gradus sibi ad immortalis gloriæ Capitolium struant, ni pro-
 fusso hostili sanguine purpuras sibi depingant, aut ex profligata
 strage Pyramides & Colossos erigant, in quibus sera posteritas legat,
 quantum certantibus pro Patria debeat Heroibus, quantum Le-
 chicæ libertatis Propugnatoribus. Quidquid sit, habeat Præcellsa
 Domus Vestra oracula ab ore fundentes Pericles, Epaminon-
 das Sarmaticos, Scipiones, Camillos, vitam pro Patria devoven-
 tes Curtios, non tamen inter hæc illustria quæ orbem admiratione
 implent Nomina, Mercurio deerit locus, qui vel exinde gratior,
 quod sub Scenicis umbris tragicam Passionis Dominicæ memoriam
 repræsentat. Nec hæ Celsissimo Vestrûm oberunt nitori;
 non nocent tenebræ accensæ in Zodiaco Cælesti lampadi, delicatus
 Apellis penicillus sub umbris clarior, nubila Solem tegunt, non
 obscurant, imò inter nubes splendidior apparet Titan. Augustus Fa-
 milie Vestræ splendor, eandem cum Phæbo originem habet, qui
 in totum quæ latepatet diffusus orbem, perstringit lumina intuenti-
 um, Celsissima **LVBOMIRSCIORVM** Nomina

à longe

215
a longe tantum mirari permittit. Hinc ignoscite magnæ Animæ,
vetustissimam propaginem Vestram non enumero, ne derivatum à
tot sæculis AVORUM ATAVORUMQUE Sanguinem imperi-
tò depingens artificiò, debito Vestrum Honori injurius fiam;
aut postquam me alto Gentilitij SRZENIAVÆ com-
misero, in Illius submergar profundo. Innuam tantum Celsis-
simum GENITOREM Vestrum, in quo quæcunq; sparsa
per alios Antecessorum decora, collecta sunt. Alcides hic
Sarmaticus, consurgentia in Patriam ab Oriente & Occidente
monstra, heroicâ virtute domuit, superavit, sibi gloriam victuræ
semper apud posteros laudis comparavit. Hebescit calamus in de-
scribendis tanti Viri elogijs, & egregijs facinoribus, quæ Orbis
mirari, stellati Regia Poli nonnisi coronare potest. Dicere LV-
BOMIRSCIVM satis est ad gloriam, dicere Sandomi-
riensem PALATINUM satis ad pompam, dicere Celsissi-
mum, satis ad eminentiam. Gradivo Patre Vos Poloni pro-
diistis Hectores, STANISLAE Sandecensis, IOSE-
PHE Iaorlicensis CAPITANEI. ambo gravitate mo-
rum, Sapientiâ superante annos, maturitate virtutum ubiq; com-
mendatissimi. Teneram indolem ita FAGELLONICÆ de-
vovetis Palladi, ut etiam Gradivum præsentem animo habeatis,
utrâq; dexterâ & gladium & calamus geritis, non ignari tantis
Nominibus laurus & palmas communes esse, quæ Caput Ve-
strum ambient. Ad ludum literarium seria quævis paragitis, ex
hac, quam teritis arenâ crescunt Vobis victoriarum insignia, crescunt
tenerioribus Perseis Rosæ in Coronas. Ex Scholastico pulvere
cui memoranda Celsissimi Nominis imprimitis vestigia, assurgit
Vobis magnæ eruditionis Olympus. Ex Grammaticis casibus ad
summa honorum fastigia certi Vobis comparantur gradus, ad su-
blimes Senatorias curules culmina Magno Nomini Vestro
extruuntur. Summæ felicitati Iagellonica imputat Mi-
nerva, quod Vos magnos habeat alumnos, ex quibus nemo non
discere potest, quomodo magnis indolem intendat conatibus, & ad su-
blimia quævis debeat anhelare. Principes origine estis, in No-
vodvor-

21625
vodvorsciana Palestra inter Polonos magnæ spei Juvenes Im-
peratores agitis, & nemo est qui pulcherrimis Vestrum ad que-
vis laudabilia non concitetur exemplis. Ergo ad Illustrissimi-
mum SRZENIAVAM Vestrum ultima Gram-
matices devolvitur classis, inter tantorum decorum incrementa
Mercurium offert, votis suis oneraria. Vivite in dulce decus
Patriæ Poloni Ascanij, singulare Celsissimi Parentis solatium,
Almæ Studiorum Matris Universitatis Cracoviensis in Subsidi-
um. Perorante pro Vobis MERCURIO Sacro Altissimos ho-
norum teneatis Fasces, Fortunatissimos semper experiamini Succes-
sus, quos vovet.

**Celsissimarum Dominationum
V E S T R A R U M**

Humillimus Servus

M. NICOLAUS IWANSKI,
Philosophiæ Doctor,
Scholæ Grammatices
PROFESSOR.

argum

ARGUMENTUM

Postquam Supremus Jupiter Orbem Vniversum creasset, bonum duxit, ne rerum Sublunarium series in disordinem abiret, eidem suos constituere Rectores. Convocatis igitur per Mercurium Dijs & Deabus, singulis distribuit munia; Persephonæ Filix Cereris hortum amantitatis contulit, præcipiens: ne aurea, quæ ibi erant, comederet poma; hæc aviditate ducta, mandatum non servavit Jovis, mox à Plutone ad inferos rapta, tandem ad preces Cereris Matris suæ, per Mercurium ex inferno liberata.

Stworzywszy Naywyższy Jowiś Świat, umyślił; aby rzeczy podmie-
śsiczne w nieporządku nie były, onym swoich postanowił Rządow.
Zwoławszy tedy przez Merkuryusza Bogów y Boginie, między wszy-
skich podziela urzędy; Persefonie Corce Cerery, ogród rokoszny oddał,
zakazuiać: aby złotych, które tam były nie jadła iablek; ta chciwością
uwiedźiona, rozkazu nie zachowała Jowiś, natychmiast od Plutona
do piekła porwana, potem na prozbe Cerery Matki swojej, przez
Merkuryusza z piekła uwolniona.

PROLOGUS.

ACTUS I.

SCENA I.

Jupiter in eminenti sedens Throno, quid valeat deprædicat.

Bog Jowiś na wspaniałym siedzący Thronie, władza swoją opowiada.

SCENA II.

Jupiter videns Orbi necessarios Rectores, mandat Mercurio, ut Deos convocet.

Jowiś widząc Światu potrzebnych Rządow, rozkazuje Merkury-
sowi, aby Bogów zwołał.

710

S C E N A III.

Convocatis Dijs per Mercurium Jupiter, singulis distribuit munia, Apollini Parnassum, Marti horrenda praelia, Vulcano officinas, Neptuno Maria, Fauno Sylvas, Plutoni Infernum in gubernium reddit, pro quo ipsi gratias agunt.

Zwoławszy Bogów przez Merkuryusza Jowiś każdemu z osobną rozdaje urzędy, Apollinowi Parnas, Marsowi straszliwe wojny, Wulkanowi kuźnie, Neptunowi morza, Faunowi lasy, Plutonowi piekło pod władzą daje, za co mu oni dziękują.

S C E N A IV.

Distributis inter Deos officijs Jupiter, etiam Deabus sua munia confert, Palladi super Sapientes, Cereri super agros, Pomonae super fructus, Chloridi super hortos imperium tradit, solum amœnitatis hortum sibi relinquit.

Podzieliwszy między Bogów urzędy Jowiś, Boginiom także swoje zwierzchność daje, Palladę nad mądrości, Cererę nad polami, Pomonę nad fruktami, Chlorydę nad ogrodami Pania czyni, ieden ogród rokoszny dla siebie zostawia.

S C E N A V.

Reservatum hortum amœnitatis Persephonae Filiae Ceteris per Mercurium confert, præcipiens: ne aurea quæ ibi erant, comedat poma; quæ promittit se mandatum Jovis servaturam.

Zostawiony ogród rokoszny Persefonie Corce Cerery przez Merkuryusza oddaje, zakazuje; żeby złotych które tam były nie jadła jabłek, która obiecuje, że rozkaz Jowiś zachowa.

Intermedium.

ACTUS

ACTUS II. 719.

SCENA I.

Persephone latetur oblatò sibi à Jove hortò.

Persephone cieszy się konferowánym sobie od Jowisza ogrodem.

SCENA II.

Regina Cybeles & Ceres in triumphali curru leonibus vehuntur, & visitant Persephonem, quibus illa delicias horti ostendit.

Krolowa Cybeles y Ceres ná tryumfálnym wozie Lwami sie wioza, y wizytę oddaia Persefonie, ktorym ona roskosy ogrodu pokazuie.

SCENA III.

Regina Cybeles gratias agit pro ostensis delicijs horti, & simul Cererem invitat ad se pro convivio.

Krolowa Cybeles dziekuje zá pokazanie roskosy ogrodu, y rázem Cerery uprasa do siebie ná bankiet.

SCENA IV.

Ceres discedens pro convivio, Filiam suam relinquit in horto, & monet, quatenus sit memor mandati Jovis.

Ceres odjeżdżaiac ná bankiet, Corke swoje zostawia w ogrodzie, y rázem napomina, żeby była pámiotna ná zakaz Jowisza.

SCENA V.

Persephone aviditate ducta, aureum carpit ab arbore pomum, moxq; lethaliter obdormit, postea à Plutone ad inferos rapitur.

Persephone chciwościa uwiedźziona, złote zrywa z drzewa iáblko, ná tychmiasť smiertelnie zaśypia, ktora potym Pluto do piekła bierze.

Intermedium.

A C T U S III.

S C E N A I.

Ceres rediens ex convivio, tristatur de absente Filia, quam non videt in horto.

Ceres powróciwszy z bankietu, smuci się, że nie widzi Corke swojej w ogrodzie.

S C E N A II.

Ceres conscendit mare, petit Neptunum de rapta Filia, à quo remissa ad Solem, qui respondet eam esse apud inferos.

Ceres wsiada w okret, prosi Neptuna o zgubioną Corke, od którego odesłaną do Słońca. Słońce odpowiada, że jest w piekle.

S C E N A III.

Ceres accepto responsò à Sole sacrificat Jovi, & petit, ut liberet ab inferno Filiam ejus.

Ceres wzięwszy respons od Słońca czyni Jowi ofiarę, y prosi, aby uwolnił z piekła Corke Jey.

S C E N A IV.

Jupiter placatus precibus Cereris, mittit Mercurium ad eliberandam Persephonem.

Jonisz ubłagany prozbami Cerery, posyła Merkuryusza na wybawienie Persefony.

S C E N A V.

Eliberatori Mercurio instituuntur plausus.

Uwolnicielowi Merkuryusowi czynią applauzy.

GENI.

GENIUS

721.

ADumbratam falsis Pòëtarum commentis,
 magnam tamen veri in se partem continenti-
 bus, adusq; spectastis trægædiam AA. Nunc dem-
 ptô scenicæ adumbrationis Sypariô, devota men-
 te Passionis Dominicæ memoriam evidentiùs con-
 templemini. Addam hic guttam Oceano, auge-
 bo exiguâ Olympum athomo, metiar immensum
 Helespontum palmô, dum sub fabuloso Mercurij
 nomine, verum salutis humanæ Christum indu-
 cam Redemptorem. Initium perditæ Filix Cereris
 hortus amænitatis erat, origo lapsæ naturæ huma-
 næ, Paradisus voluptatis. Illa aurei ducta aviditate
 pomi, monita Supremi excessit Tonantis, hæc per
 Protoplastas primos, interdictos de ligno scientiæ
 boni & mali comedens fructus, Æterni Patris non
 servavit mandata. Illa ex viridi pomario varijs cul-
 tissimo herbis, infernali cessit in spolium prædoni,
 hæc ex perpetuò virenti omnium deliciarum Pa-
 radiso exul, ad tristem miseriarum damnata orcum.
 Diu supremus consilia cum Dijs agitabat Jupiter,
 quomodo raptam Persephonen à Tartarea elibe-
 raret Styge, pro reparâda salute humana, ipsa San-
 ctissima allaborabat Trias. Ille victimis placatus
 Cereris, facundum Mercurium misit, ut pro restitu-
 enda peroraret Filia. Æternus Pater, qui tribus
 molem terræ appendit digittis, Verbum quod se-

B

mel

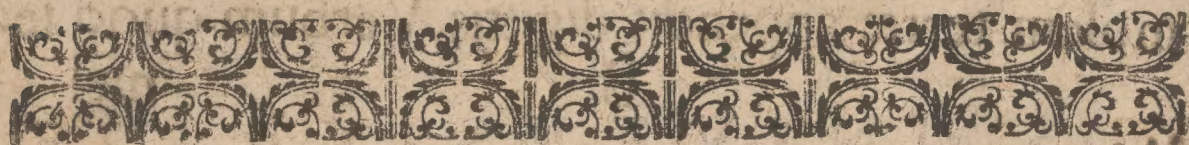
mel in Æternitate locutus ad redimendum genus humanum destinavit. At si ille fabulosi Jovis Filius. Hic veri DEI Natus dilectissimus; quæ erit falsi Numinis ad æternam Veritatem proportio? si ille obscurò Pòetarũ genitus figmentò, Hic Lumen de lumine, quæ lucis ad tenebras comparatio? Ille jussu Tonantis contra Phlegetontas processit acies, Christus solo amore hominum incomprehensibili succensus, contra infensos salutis humanæ hostes liberè ivit. Ille caduceò monstra debellavit inferni, Hic signò Crucis partes fugavit adversas, & effusò proprii Sanguinis diluviò ferventes in Genus humanum extinxit furores. Mercurius de tristi Eumenidum Regia Persephonen Filiam Cereris in Elysios eduxit campos, Christus naturam humanam de horrendis Cerberi creptam faucibus Increata luce & visione beatifica gaudere fecit. In Cujus memoriam Vos Juvenes Lectissimi, Aurelij Lippi Orationem perorate.

Intermedium.

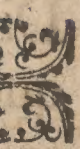
Cum Permissu Magnifici Domini

R E C T O R I S.

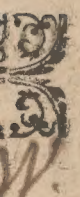

Index. W.

enus
Fili-
falsi
i ille
nde
juf-
cies,
ibili
es li-
rni,
uso
hu-
me-
Ely-
nam
ata
Cu-
elij

ni

Biblioteka Jagiellońska

5100010884

